

יום רביעי, 09 בדצמבר 2015, בשעה 19:00
במשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, אולם 207

שלישיית אלכסנדר

נתאי צרי, כינור
אלה טובי, צ'לו
מיכל טל, פסנתר

בתכנית:

יצירות מאת יוסף טל, סטפן וולפה, מת'יו גרינבאום וראובן סרוסי

יוסף טל	שלישיית פסנתר
סטפן וולפה	מבחר שירי עם בידיש
סטפן וולפה	דואו לויולה וצ'לו
מת'יו גרינבאום	ZOOT SUIT לשלישיית פסנתר ומצו סופרן
(נכתב עבור שלישיית אלכסנדר ורעות בן זאב)	
ראובן סרוסי	אנקלה פסקליה לשלישיית פסנתר

השלישייה לכינור, צ'לו ופסנתר (1973) היא מהגדולות ביצירותיו של יוסף טל.

השלישייה מייצגת את מחויבותו העמוקה של המלחין לדרך כתיבתו ולדרך מחשבתו של ארנולד שנברג. היא מושפעת במיוחד מרביעיות המיתרים מס' 3 ו-4, משלישיית המיתרים, ומהפנטסיה לכינור ופסנתר של שנברג. בה בשעה היא משקפת את קרבתו של טל לסגנון הקלאסי-וינאי ובמיוחד לצורות הגדולות של בטהובן, מלחין עליו טל הרבה להרצות. השלישייה כתובה ללא קווי תיבה ומשקל, אולם בערכים ריתמיים מדויקים, וכתוצאה מכך אופיהרציטיבי. ההבעה בה קודרת, מתוחה, ושולטים בה ניגודים קיצוניים. הכינור והצ'לו מתפקדים מרבית היצירה ככלי גדול אחד העומד מול הפסנתר. היא מורכבת מארבעה פרקים המנוגנים ברצף. הפרק הראשון הוא פרק דרמטי שכולו מאבק בין מוטיבים קצרים, בקפיצות מלודיות גדולות ואקורדים דיסוננטיים. בפרק השני שולט ניגוד קיצוני בין צלילי טרמולו מתמשכים וחרישיים בכינור והצ'לו לעומת הלמות אקורדים חטופים בפסנתר. צלילי פיציקטו (פריטה) בכינור ובצ'לו פותחים את פרק הסקרצו המוזר. בפרק הסיום שולטים אקורדים מושהים ארוכים ועזים, ולקראת סיומו מופיעה תזכורת של המוטיב הפותח. היצירה מסתיימת בפיאניסימו רווי קדרות וייאוש. ההתרחשויות ביצירה חולפות במהירות, והיא דורשת האזנה מרוכזת והזדהות עם הבעתה החזקה. היצירה מוקדשת לפסנתרן ארתור רובינשטיין. (יהואש הירשברג)

סטפן וולפה, המלחין היהודי המודרניסט יליד ברלין, היגר בשנות השלושים לארץ ישראל מאימת הנאצים, ובילה כאן כארבע שנים. למרות פעילותו המוסיקלית הרבה, הרי המוסיקה המורכבת שלו, סגנונו וגישתו הפוליטית לא היו נוחים למלייה התרבותי בארץ באותה תקופה, והוא עזב לבניו יורק שם חי עד מותו ב-1972. העיבודים שלו לשירי העם ביידיש נכתבו עוד בברלין, והם מעשה מחשבת של חיבור בין מנגינות עממיות אספרסיביות לליווי מורכב מודרני פוסט טונאלי וקונטרפונקטי, אשר אינו מזכיר ליווי סטנדרטי של מנגינות אלו.

מת'יו גרינבאום המלחין האמריקאי יליד ניו יורק הוא תלמידם של סטפן וולפה ומריו דוידובסקי, פרופסור באוניברסיטת טמפל בפילדלפיה, זוכה פרסים ומלגות מקרן קוסביצקי, קרן גוגנהיים, קרן פרום, האקדמיה האמריקאית לאמנויות, וכיהן כנשיא לשעבר של איגוד המלחינים. עבודותיו בוצעו והוקלטו על ידי אנסמבלים ומבצעים מובילים כגון network for new music, אנסמבל סיגנוס, רביעיית מומנטה, הצ'לן פרד שרי והפסנתרנים גילברטקאליש, בלייר מקמילן ודיוויד הולצמן. הוא מושפע מאד מתחום הספרות וכן ממוסיקה עתיקה, והאופרה הקאמרית שלו "rope and chasm" מבוססת על 'כה אמר זרטוסטרא' לניטשה. זוהי עבודה משולבת עם וידאו אשר בוצעה לראשונה על ידי זמרת המצו סופרו רעות בן זאב. יצירתו של גרינבאום "ZOOT SUIT" נכתבה לשלישיית אלכסנדר ורעות בן זאב. היצירה כתובה בשני חלקים עצמאיים ומשתמשת בטקסט מתהלים צ'ג.

יצירתו של **ראובן סרוסי** "עוגן" (Ancla), פסקליה על אקורד אחד לכינור, צ'לו ופסנתר (2010) נכתבה עבור פרויקט חינוכי של איגוד הקומפוזיטורים בישראל לחיבור יצירות חדשות עבור תלמידי קונסרבטוריונים. היצירה מממשת את המילה הספרדית Ancla כ"חפץ" בעל משמעויות שונות: מבחינת התוכן, עוגן ונקודה קבועה ויציבה, כנגד השיט החופשי וחסר השליטה; מהבחינה הפונולוגית של השפה מדובר על רצף מתנועה פתוחה (a) לעיצור רך (n), לעיצור קשה (c) וחזרה דרך עיצור רך (l) (לתנועה פתוחה a) שהשתלב יפה עם דימויו הגראפי המקובל של העוגן כקשת האחוזת במוט.

מן הכנרים הבולטים החיים ופועלים בישראל, הכנר **נתאי צרי** מרבה להופיע כסולן עם תזמורות רבות בארץ ובעולם, בשיתופי פעולה רבים בתחום המוסיקה הקאמרית, וכמבצע עתיר ניסיון של מוסיקה בת זמננו, זאת לצד פעילותו בתחום הבארוק. מספר רב של יצירות מאת מלחינים ישראליים נכתבו עבורו והוקדשו לו. כיום מכהן ככנר ראשון בתזמורת סמפונט רעננה.

נתאי הופיע כסולן עם מרבית התזמורת הישראליות, כולל הסימפונית ירושלים רשות השידור, הסימפונית הישראלית ראשון לציון, הסימפונית חיפה, סינפוניטה באר שבע, התזמורת הקיבוצית וסימפונט רעננה, וכן עם קבוצת בארוקדה. הוא הופיע בין השאר עם תזמורת תיאטרון האופרה ברומא, תזמורת הרדיו והטלוויזיה של ליובליאנה, התזמורת הסימפונית של בליאר בפלמה דה מיורקה, תזמורת העיר טביליסי ותזמורת ונקובר - ארה"ב, וניגן כסולן עם מנצחים כמו נועם שריף, מנדי רודן, גארי ברטיני, עומר וולבר, סלבדור ברוטונס וליאור שמבדל, ועוד רבים אחרים.

נתאי צרי הופיע בפסטיבלים רבים בארץ ובעולם כולל טנגלווד, גראץ, פסטיבל ישראל, ימי המוסיקה בגליל העליון, פסטיבל שופן בעיר האסורה בבייג'ין, ופסטיבלים למוסיקה מודרנית בדרזדן, שטוטגרט וורשה.

נתאי הוביל את קבוצת מוסיקה נובה ואת אנסמבל המאה ה-21, וכיהן ככנר ראשון של התזמורת הקאמרית הקיבוצית. בשיתוף עם אחיו, הצ'לן הלל צרי והפסנתרנית מיכל טל, ייסד נתאי צרי את ה"מועדון למוסיקה קאמרית ישראלית" אשר היה פעיל בעשור האחרון. ההרכב הופיע, הקליט ועסק בהדרכת נגנים צעירים ביצירות קאמריות רבות שנכתבו בישראל. פעילותו הענפה והאיכותית של ההרכב זיכתה אותו בפרס פרטוש היוקרתי בשנת 2005.

בן למשפחת מוסיקאים, נתאי צרי החל את לימודי המוסיקה אצל אביו צבי צרי, סיים תואר שני בהצטיינות בכינור באקדמיה למוסיקה על שם רובין בתל אביב והשתלם אצל פרופסור איזידור טינקלמן בסן-פרנסיסקו בקונסרבטורי בארצות הברית. בין מוריו בארץ: יאיר קלס, אילן גרוניך, פיוטר בונדרנקו ואורי פיאנקה בכינור, וגד לברטוב בוילוח. נתאי צרי נמנה עם סגל ההוראה בכינור בבית הספר למוסיקה על שם בוכמן-מהטה באוניברסיטת תל אביב, מדריך הרכבים צעירים ביחידת הנגנים המצטיינים של המרכז למוסיקה משכנות שאננים, ובתזמורת הפילהרמונית הצעירה.

פעילותה המוסיקלית של הצ'לנית **אלה טובי** מקיפה את תחומי המוסיקה הקאמרית, המוסיקה החדשה, הנגינה הסולנית, וכן ההוראה וההדרכה לדור הצעיר. הופעתה כסולנית תוארה בעיתונות כ"בעלת יכולת שירתית מעודנת מאוד, מלאה ביכולת ביטוי ואיכות צלילית עשירה".

אלה מרבה בשיתופי פעולה קאמריות עם נגנים מהשורה הראשונה בניו יורק ובישראל. היא ניגנה כצ'לנית מובילה בתזמורת הקאמרית הקיבוצית-נתניה, והיא חברת אנסמבל המאה ה-21. היא הופיעה כסולנית בתיאטרון אמדאו רולדאן בהוואנה, קובה, ועם תזמורת האוניברסיטה בראטגרס, ניו ג'רזי, ובקונצרטים של סולו ומוסיקה קאמרית בטוקיו, סאול, הונג קונג, וכן בגרמניה ובצרפת.

אלה נמנית על סגל ההוראה בקונסרבטוריון גבעתיים, מרכזת את מחלקת כלי הקשת בקונסרבטוריון רמת השרון. היא הופיעה והדריכה באופן שוטף בפסטיבלים ותכניות קיץ באזור ניו-יורק, שם נמנתה על סגל המורים במנהטן סקול אוף מיוזיק פרה-קולג' והדריכה הרכבים בתכנית היוקרתית למוסיקה קאמרית של תזמורת הנוער של ניו יורק.

אלה היא בעלת תואר דוקטור מבית הספר למוסיקה מייסון גרוס באוניברסיטת ראטגרס בניו ג'רזי, תואר אמן ממנהטן סקול אוף מיוזיק בניו יורק, ותואר ראשון מהאקדמיה למוסיקה על שם רובין בירושלים. היא תלמידתם של פרופסור שמואל מגן ושל אלן סטפנסקי וג'ונתן ספיץ

בניו יורק. השתלמה במוסיקה קאמרית עם חברי רביעיות אמרסון, גווארנרי, הרביעייה האמריקאית, טריו בוזאר וחברי תזמורת אורפאוס.

הפסנתרנית **מיכל טל**, מן השורה הראשונה של המוסיקאים בארץ, מציגה בהופעותיה הרבות בארץ ומחוצה לה "ביצוע עוצר נשימה" (תל אביב), "הופעה מחשמלת" (לאס פאלמאס) ו"אצבעות בעלות דמיון" (לונדון). הקריירה הרבגונית שלה כוללת הופעות רבות כסולנית ובנגינה קאמרית, והיא מוזמנת בקביעות לפסטיבלים, קורסים וכיתות אמן, וכן לשיפוט בתחרויות בינלאומיות באירופה, בארה"ב והמזרח הרחוק. בעונת קונצרטים זו מופיעה במוסקבה (אולם רחמנינוב), פאריס (אולם גבו), פסטיבל הפסנתר בטיראנה, פסטיבל "יורו ארטס" בגרמניה ופסטיבל המוסיקה בפרוג'ה, איטליה. כמו כן הופיעה ולימדה בכיתות אמן בבייג'ין, הונג קונג ובנגקוק. מיכל טל החלה ללמוד נגינה בפסנתר בגיל חמש. בגיל שש עשרה הופיעה לראשונה עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית, ומאז הופיעה עם כל התזמורות בארץ ותזמורות רבות בעולם, ביניהן התזמורת הפילהרמונית של שטרסבורג, התזמורת הסימפונית בדאלאס ותזמורת הרדיו ההולנדית. ניגנה תחת שרביטיהם של ליאונרד סלאטקין, אדוארדו מאטא ולוצ'יאנו בריו.

מיכל טל היא כלת פרסים רבים, ביניהם הפרס הראשון בתחרות הבינלאומית לפסנתרנים בדאלאס, פרס פרנסואה שפירא, פרס ראשון בתחרות התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, פרס שר החינוך והתרבות ופרס רוזנבלום לאמנויות הבמה. זכתה בקביעות במלגות קרן התרבות אמריקה-ישראל. השתתפה בפסטיבלים יוקרתיים רבים כפסטיבל טנגלווד, פסטיבל "פוקוס" בלינקולן סנטר, פסטיבל מוסיקה ישראלית ויהודית בקלן, פסטיבל ישראל ופסטיבל כפר בלום. שישה תקליטורים כבר יצאו לאור בביצועה ובקרוב יצא לאור התקליטור החדש מיצירות ארווין שולוהף לפסנתר בחברת התקליטורים הנודעת "צנטאור".

מיכל טל למדה באקדמיה למוסיקה בתל אביב, באוניברסיטת אינדיאנה, בבית הספר ג'וליאנרד ובאוניברסיטת ניו יורק. בין מוריה ומדריכה נמנים פרופ' אריה ורדי, ליאון פליישר, פיטר סרקין וגילברט קאליש. בעלת תואר דוקטור בחוג למוסיקולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים בהדרכתו של פרופ' יהואש הירשברג. ד"ר מיכל טל נמנית עם סגל ההוראה בבית"ס למוסיקה ע"ש בוכמן-מהטה ובקונסרבטוריון העירוני גבעתיים, שם כיהנה כמנהלת פדגוגית. מנהלת את קורס "פסנתר צעיר" במרכז למוסיקה ירושלים.